

Золотовская В. С.

ИЗУЧЕНИЕ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ МОРСКОГО
ПРОФИЛЯ КАК НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА

В статье проанализирован научно-педагогический аспект проблемы изучения иностранных языков в высших учебных заведениях морского профиля; определена его роль в развитии образования будущих моряков, сформированность у них социально-коммуникативной компетентности, что способствует предотвращению определенного круга профессиональных проблем, в частности на судах с многонациональным экипажем.

Уточнена суть ключевых понятий проблемы исследования, проанализирован контент категорий «иностранная профессиональная речь», «иностранная профессиональная подготовка специалистов в вузах морского профиля» и охарактеризованы современные принципы и подходы к формированию иностранной профессиональной речи моряков.

Ключевые слова: иностранная профессиональная речь; принципы и подходы; профессиональная подготовка специалистов; вузы морского профиля; социально-коммуникативная компетентность.

Zolotovska V. S.

STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS
OF MARINE PROFILE AS A SCIENTIFIC-PEDAGOGICAL PROBLEM

The scientific-pedagogical aspect of a problem of studying foreign languages in higher educational establishments of marine profile is analyzed in the article; its role is outlined in development of education of future seamen, forming in them of social-communicative competence that assists prevention of conflicts on courts with a multinational crew.

A number of home researchers' works and publications that examined problems concerning the theme of our research is analyzed. The essence of key concepts is specified, content of categories is analyzed «foreign professional broadcasting», «foreign professional specialists' preparation in higher educational establishments of mariners» and characterizes modern principles and approaches to forming of the foreign professional broadcasting of seaman.

The conclusion was made about specificity of studying foreign language in educational establishments of marine profile; character of corresponding humanitarian preparation is specified, in particular forming of social-communicative competence for a future seaman.

The pedagogical terms of the effective forming of the foreign professional dialogic broadcasting of future navigators basic from that scientists count providing of positive motivation of students to his capture are analyzed; understanding the students of the dialogic broadcasting as responding of speech act; introduction is in the educational process of productive strategies; artificial creation for the students of the educational professionally-oriented situations with the aim of immersion in a language environment.

Key words: foreign professional broadcasting; principles and approaches; professional specialists preparation; higher educational establishments of marine profile; terms.

Рецензент: Жорова І. Я.

УДК 374.7.013.74 (410)

Коваленко С. М., Чикалова М. М.*

РОЛЬ КОЛЕДЖІВ У РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
(БРИТАНСЬКИЙ ДОСВІД)

Дослідження розкриває особливості діяльності коледжів подальшої освіти (further education colleges) у напрямку реалізації концепції розвитку освіти дорослих в Англії. Розглядаються форми та типи навчальних курсів для дорослих, державні освітні програми підтримки різних категорій дорослого населення, які реалізуються на базі коледжів подальшої освіти.

*© Коваленко С. М., Чикалова М. М.

Висвітлюються погляди британських учених на професійно орієнтовану парадигму освіти дорослих. У статті представлено аналіз професійних та загальнопрофесійних кваліфікацій, а також розглянуто нову кваліфікаційну шкалу. Окреслено перспективи реалізації позитивного досвіду в межах вітчизняної системи освіти дорослих.

Ключові слова: освіта дорослих, навчальна діяльність дорослих, коледжі подальшої освіти, неперервна освіта, професійна освіта дорослих, національні професійні кваліфікації, загальні національні професійні кваліфікації, Центри вдосконалення професійної освіти, уніфікація освіти, заочна форма навчання.

Посилення ролі освіти дорослих у розвитку сучасного суспільства пояснюється загальними процесами прискорення соціально-економічних, науково-технічних і соціокультурних змін як на глобальному, так і на локальному рівнях. Безперечно, навчання є важливим інструментом соціальної мобільності громадян на фоні збільшення тривалості життя та загальної тенденції старіння суспільства. Численні дослідження також підтверджують, що навчання в дорослому віці має позитивний вплив на здоров'я та фінансове благополуччя людини, сприяє соціальній активності особи, її конкурентоспроможності на ринку праці, а також допомагає батькам реалізувати навчальні цілі дітей [1].

У цьому контексті актуальним залишається питання забезпечення дорослих споживачів належним рівнем освітніх послуг, а також забезпечення провайдерами якісної освіти, що відповідає сучасним соціальним потребам. На сьогодні Україна активно долучається до тих глобалізаційних освітніх процесів, що відбуваються у світі. Освіта дорослих як концепція розвитку нашого суспільства набуває все більшої актуальності. Але відкритим залишається питання забезпечення належних умов навчання дорослих учнів, пошуку оптимальних для дорослої людини форм навчання, а відповідно і пошук якісних провайдерів освітніх послуг. На наш погляд, цікавим і корисним є досвід Англії щодо реалізації концепції неперервної освіти, і зокрема активне залучення коледжів подальшої освіти до навчання дорослих. Така практика є історичною традицією цієї країни, що довела свою ефективність, фінансову окупність, а отже може бути цікавим досвідом для впровадження подібних ініціатив у національному контексті.

На сучасному етапі розвитку педагогічної науки порівняльно-педагогічні дослідження освіти дорослих є надзвичайно актуальними. Вивчення джерельної бази з проблеми показало, що предметом аналізу науковців вибирався широкий спектр теоретичних і практичних проблем стосовно розвитку освіти дорослих в Англії. Питання професійної освіти та підготовки в Британії проаналізовано у працях А. Барбариги, Л. Гарнер, Т. Кремневої, О. Локшиної, Г. Мухаметренової, Н. Нічкало, Б. Омельяненко, О. Пічкара та ін.

Особлива увага вітчизняних дослідників зосереджена на системі підготовки професійних педагогічних кадрів і післядипломній педагогічній освіті в Англії. Ґрунтовний аналіз надбань англійської педагогіки в цьому напрямку подано в роботах С. Алфьорова, Г. Андрєєвої, В. Гаргай, М. Євтуха, Є. Ісаєвої, Ю. Кіщенко, О. Леонтєєвої, Л. Пуховської, А. Парінова, Д. Сабірової, С. Синенко, О. Сухомлинської, В. Рижова, Н. Яцишин та ін. Вивчення стану системи вищої освіти у Великій Британії стало предметом наукових досліджень А. Глузмана, О. Карпенка, К. Корсака, Л. Котоміної, І. Марцінковського, Н. Нікандрова, Л. Рябова, Л. Торяник, Н. Федорової, К. Цейкович, В. Шейко та ін.

Ретроспективний огляд розвитку різних форм освіти дорослих в Англії подано в науково-педагогічних та історичних дослідженнях Д. Антонової, К. Андерсона, А. Готалова-Готліба, Л. Кертмана, П. Міжуєва, К. Салімової, Л. Сундукової, Р. Тантлевської, Л. Федєєвої та ін.

Водночас аналіз науково-педагогічних джерел дає можливість стверджувати,

що питання ролі коледжів подальшої освіти в реалізації концепції неперервної освіти та освіти дорослих на матеріалі Англії не було предметом окремого аналізу. Отже, метою цієї статті є дослідження особливостей освіти та навчання дорослих студентів у системі продовженої професійної освіти на базі коледжів подальшої освіти. Для реалізації поставленої мети було застосовано такі методи дослідження: індукція та дедукція для формування суджень та узагальнення теоретичного й фактичного матеріалу; описовий, статистичний і порівняльний аналіз, що дозволило визначити особливості діяльності коледжів щодо освіти дорослих Англії; методи прогнозування з метою обґрунтування можливостей використання продуктивних ідей у процесі реалізації навчання дорослих у коледжах України.

Коледжі подальшої освіти (further education college) є одними з найактивніших провайдерів освітніх послуг для дорослих споживачів в Англії. Серед інших навчальних закладів та установ, які навчають дорослих студентів і до яких відносять *загальні та спеціалізовані коледжі, дворічні коледжі 6-го класу (sixth-form college), центри освіти дорослих та інститути освіти дорослих і продовженої освіти* при вищих навчальних закладах, саме коледжі подальшої освіти лідирують за показниками дорослого студентського контингенту, який на сьогодні складає 75 % студентів, старших 19 років. На сьогодні коледжі подальшої освіти є основними провайдерами професійної освіти для дорослих в Англії, що охоплюють близько 4 млн. дорослих студентів професійно орієнтованими програмами [8, с. 36-41].

Однчасне поєднання роботи та навчання зумовлює той факт, що 90 % дорослих студентів коледжів навчаються заочно (part-time), що в більшості випадків безпосередньо пов'язано з їх професійною діяльністю, а тому є однією з форм короткострокових або довгострокових курсів підвищення професійної кваліфікації. Заочна форма навчання передбачає декілька альтернатив: відвідання занять один раз на тиждень (так звані курси вільного дня), декілька тижнів підряд (блочна система) або ввечері (вечірня система). Крім того досить широко застосовується практика проведення курсів дистанційного та відкритого навчання, «сандвіч-курсів» (від англ. sandwich – «бутерброд, багатoshаровий»), що пропонують чергування теоретичних занять з практикою на відповідних підприємствах або в установах.

Історично саме професійні навчальні програми є домінантною частиною діяльності більшості коледжів (за винятком дворічних коледжів шостого класу). Одним з основних напрямків реалізації освітніх послуг професійного характеру, орієнтованих на дорослий контингент, є організація курсів з можливістю поетапного отримання одного з кваліфікаційних рівнів Національних професійних кваліфікацій (НПК). Звичайно, в переважній більшості випадків НПК націлені на оцінювання практичної діяльності людини на робочому місці, проте за відсутності відповідних умов коледжі подальшої освіти пропонують можливість отримати певний рівень НПК шляхом проходження виробничої практики.

Одним з актуальних питань стосовно НПК є питання змісту навчальних програм, що викликано суперечностями стосовно освітніх потреб між тими роботодавцями, які вимагають від своїх працівників «тільки базових вмінь та ентузіазму», та тими підприємцями, які цінують самостійність у прийнятті рішень і впевненість у своїх силах, адаптуючи модель високих показників організації праці [8, с. 46-50]. У будь-якому разі британські роботодавці заявляють про невідповідність змісту сучасної системи освіти реальним потребам промисловості та бізнесу, що не озброює спеціалістів необхідними їм (роботодавцям) вміннями та навичками. Таким чином, деякі англійські педагогі-дослідники вказують на вузькість, обмеженість і негнучкість змісту навчальних програм на отримання НПК, що «працюють за старою парадигмою «фордизму», а тому не можуть забезпечити належний рівень компетенцій для компанії XXI століття» [5, с. 29].

З іншого боку, Британська торговельна палата, що представляє інтереси малого

та середнього бізнесу в країні, вважає, що НПК є занадто загальними та широкими і що «роботодавці виграють набагато більше, якщо будуть концентруватися на окремих частинах НПК, а не здобувати кваліфікацію повністю» [5, с. 102]. Остання точка зору, на нашу думку, є загрозливою для реалізації в Англії концепції «суспільства, що навчається», адже, як зазначає Р. Ферве, «розгляд можливості втілення в життя ідеї «суспільного навчання» через призму вузькопрофесійних потреб роботодавців принесе тільки низькі та обмежені результати» [3, с. 8].

Про активну позицію коледжів продовженої освіти в реалізації професійно орієнтованих освітніх послуг для дорослих в Англії свідчить і той факт, що саме ці навчальні заклади проводять більшу частину програм професійної підготовки та перепідготовки для безробітних, продуктивно співпрацюють із компаніями, які ініціювали програми розвитку та допомоги персоналу (EDAP), а також є одними з головних провайдерів курсів підвищення професійної кваліфікації для робітників.

Професійна освіта та підготовка є одним із пріоритетних напрямків реалізації освітніх послуг для дорослого контингенту, що сьогодні широко підтримується урядом Англії й викликаний об'єктивними потребами країни у спеціалістах середньої спеціальної ланки освіти. Так, згідно з дослідженнями Англія має найвищі у світі показники щодо випускників з дипломами про вищу освіту, проте відстає від своїх головних економічних конкурентів на середньому професійному рівні. Кількість британських працівників, що сьогодні мають кваліфікаційний 4 рівень за шкалою НПК, на 50% менше, ніж відповідних спеціалістів у Німеччині та Франції [8, с. 80].

Британський уряд чітко усвідомлює залежність рівня професійної підготовки громадян та рівня розвитку економіки країни. Зокрема вказується на те що, «сучасна система подальшої освіти повинна повноцінно відповідати національним потребам у професійних вміннях, що таким чином дає змогу підвищити продуктивність британської економіки» [2, с. 3]. Так, ініційована 2001 року державна програма «Центри вдосконалення професійної освіти» (Centres of Vocational Excellence) ефективно вирішує проблему підвищення якості підготовки та зростання кількості спеціалістів середнього технічного профілю. На сьогодні 400 коледжів подальшої освіти (переважно загального типу) здобули статус «Центру вдосконалення професійної освіти» в окремих галузях. Програмою передбачено тісне співробітництво коледжів з бізнес-структурами та підприємствами, що дає змогу визначати пріоритетні галузі, які потребують першочергового вирішення проблеми професійних вмінь.

На початку 1990-х років в англійських педагогічних колах і на державному рівні відбувається палка полеміка стосовно уніфікації професійної та академічної післябов'язкової освіти з метою подолання межі, що традиційно відокремлює ці дві ланки освіти. Ця тенденція особливо посилюється на тлі тих соціально-економічних процесів в англійському суспільстві, які викликають потребу в набутті універсальних компетенцій широкого профілю, що дозволяють людині бути максимально мобільною та адаптивною на мінливому ринку праці. Основними рисами, що яскраво свідчать про зростаючу тенденцію уніфікації навчальних програм у системі подальшої освіти Англії, є такі:

- уведення єдиної кваліфікаційної шкали, яка визначає співвідношення професійних та академічних кваліфікацій;
- використання інтегрованих навчальних програм, що поєднують елементи широкої загальної та вузькопрофесійної освіти;
- визначення спільних «ключових» або «трансферних» компетенцій (уміння спілкуватися, використання інформаційних технологій, уміння працювати в команді, вирішувати проблеми та ін.);
- уведення системи спільних сертифікатів, що поєднують елементи академічної та професійної освіти, а також дозволяють легко «пересуватися» в рамках обох секторів освіти [7, с. 169-170].

Першим державним кроком на шляху до реалізації принципу уніфікації академічної та професійної освіти в цілому й освіти дорослих зокрема стала реформа 1992 року, що запропонувала так званий «змішаний» варіант післябазової освіти у формі Загальних національних професійних кваліфікацій (ЗНПК). Спеціальності широкого профілю відкривали перед дорослим студентом подвійну перспективу – продовжити освіту у вищому навчальному закладі або працювати за одержаною спеціальністю. Більшість дорослих студентів користувалися альтернативною можливістю поєднувати роботу з навчанням.

Проте існували і протилежні думки щодо ефективності та наповнюваності змісту навчальних програм на здобуття кваліфікації ЗНПК. Чимало англійських вчених-педагогів зазначали, що навчальні програми, орієнтовані на здобуття «універсальних» ключових компетенцій, є занадто обмеженими і не в змозі запропонувати дійсно фундаментальні знання, а отже, не можуть підготувати дійсно висококваліфіковані робочі кадри. Так, англійський дослідник А. Грін убачає причини слабкості «змішаної» моделі ЗНПК в історичній відсутності загального широкого компоненту в структурі професійної освіти Англії, що, на його думку, намагаються компенсувати «сурогатом» під назвою «ключові вміння» [4, с. 32]. Свої погляди він ґрунтує на порівняльному аналізі англійської системи професійної освіти з аналогічними програмами провідних розвинених країн (Німеччина, Франція, Японія), що яскраво свідчать про те, що англійська «парадигма ключових вмінь» представляє собою збіднену форму широкої загальної освіти, що не тільки не в змозі адекватно наповнити зміст програм на здобуття базових умінь, які переважно асоціюються з ефективною загальною освітою, ... а й навіть не намагається сформуванати фундамент наукової та гуманістичної культури, яка б відповідала потребам сучасного громадянського суспільства» [4, с. 40]. Таким чином, як бачимо, відбувається трансформація пріоритетів від фундаментально орієнтованої широкої освіти до концентрованої на вузькому колі знань, умінь і навичок, що дозволять у майбутньому працевлаштуватися.

Інший англійський дослідник Т. Оутс визнає ті переваги, що пропонуються схемою ЗНПК на основі «перехідних» ключових вмінь, але піднімає питання про відсутність конкретних рекомендацій щодо того, яким саме чином необхідно планувати навчальні програми, щоб вони допомагали студентам у майбутньому широко застосовувати набуті компетенції в нових контекстах [6, с. 1].

Такі суперечності призвели до широкомасштабних реформ у галузі розподілу національних кваліфікацій. Починаючи з 2015 року в Англії діє нова уніфікована кваліфікаційна шкала – Regulated Qualifications Framework. Запропонована шкала містить дев'ять рівнів, які визначають та пов'язують рівні й обсяг кредитів різних спеціальностей. Таким чином, нова схема дала можливість об'єднати академічні та професійні кваліфікації, що безумовно сприяло її гнучкості. Британська шкала також корелює з відповідною європейською шкалою, що, на наше переконання, надає їй ознак мобільності.

Проведене дослідження вказує на визначну роль коледжів подальшої освіти щодо забезпечення навчальних потреб дорослих студентів в Англії. Коледжі подальшої освіти були й залишаються основними провайдерами професійної освіти дорослих, підсилюючи таким чином економічне зростання країни в цілому. Позитивним є активна фінансова підтримка держави проаналізованих у дослідженні форм навчання дорослих, що значною мірою стимулює громадян Британії до подальшого професійного зростання та вдосконалення. З огляду на чинні процеси реформування освіти дорослих в Україні, доречним, на наш погляд, буде розширення спектру послуг коледжів професійної освіти та охоплення дорослих студентів відповідними освітніми послугами.

Проведене дослідження не претендує на довершене. Перспективним полем подальшої наукової роботи може бути аналіз інших форм подальшої освіти дорослих у Британії або інших країнах з ефективними реформами в галузі освіти дорослих.

Література:

1. Aggett K., Neild B. The benefits of adult learning. University of Exeter, 2014. URL: <http://www.learning-southwest.org.uk/wp-content/uploads/2015/03/20141208pdf>.
2. Centres of Vocational Excellence. Circular 01/14. London: Department for Education and Employment, 2001. 39 p.
3. Fevre R., Rees G., Gorard S. Education, Training and Identity / British Association Annual Festival «The Challenge of Science». Cardiff: Wales, 1998. 21 p.
4. Green A. Core Skills, Key Skills and General Culture: In Search of the Common Foundation in Vocational Education. *Evaluation and Research in Education*. 1998. Vol. 12, No 1. P. 23-43.
5. Guile D., Fonda N. Performance Management Through Capability, Issues in People Management. London: Institute of Personnel and Development, 1998. 56 p.
6. Oates T. Key Skills Strategy Paper. London: QCA, 1998. 19 p.
7. Raffe D., Howieson C. The Unification of Post-compulsory Education: towards a Conceptual Framework. *British Journal of Educational Studies*. 1998. Vol. 46, No 2. P. 169-187.
8. Snelson S. Deyes K. Understanding the further education market in England. BIS research paper № 296. London: BIS, 2016. 156 p.

Коваленко С. М., Чикалова М. Н.

РОЛЬ КОЛЛЕДЖЕЙ В РЕАЛИЗАЦИИ КОНЦЕПЦИИ ОБРАЗОВАНИЯ ВЗРОСЛЫХ
(БРИТАНСКИЙ ОПЫТ)

Исследование раскрывает особенности деятельности колледжей дальнейшего образования (further education colleges) касательно реализации концепции образования взрослых в Англии. Рассматриваются формы и типы образовательных курсов для взрослых, государственные образовательные программы поддержки различных категорий взрослого населения, которые реализуют на базе колледжей дальнейшего образования. Освещаются взгляды британских ученых на профессионально ориентированную парадигму образования взрослых. В статье представлен анализ профессиональных и общепрофессиональных квалификационных шкал. Очерчено перспективы реализации позитивного опыта в контексте отечественной системы образования взрослых.

Ключевые слова: образование взрослых, учебная деятельность взрослых, колледжи дальнейшего образования, непрерывное образование, профессиональное образование взрослых, национальные профессиональные квалификации, общие национальные профессиональные квалификации, центры усовершенствования профессионального образования, унификация образования, заочная форма обучения.

Kovalenko S. M., Chikalova M. M.

THE ROLE OF COLLEGES IN FURTHER ADULT EDUCATION (BRITISH PRACTICE)

Further Education (FE) in England refers to any study taken after the age of 16 that is not part of higher education (that is, not taken as part of an undergraduate or post-graduate degree). It is delivered by a range of public, private and voluntary sector providers and, in general, equips a learner for further learning, including Higher Education, or for employment. It also plays an important role in reaching out to disadvantaged groups to encourage their participation in learning when they otherwise might not.

The FE market is highly complex. It engages with millions of learners (around 4 million publicly funded learners) from a wide range of backgrounds and reaches out to many more not yet participating in FE. Most FE learners are over 19 years of age (75 %) with just 25 % under 19.

Alongside participating at one of the FE learning institutions above, workplace-based learning is also a notable feature of the market. Of all learners, some 851,500 are currently participating in an apprenticeship with the majority of apprentices being adults aged 19 years or above. There are 1,150 FE providers in direct receipt of public funding, ranging from charitable organisations and non-profits to private companies and FE Colleges.

In 2015 the new regulated qualifications framework (RQF) replaced the qualifications and credit framework. The RQF gives qualification designers more flexibility and includes academic and vocational qualifications in England. Matching qualifications with employer needs and increasing employer

engagement with education and training are high priorities in the UK. This new framework allows awarding organisations increased freedom and flexibility to develop qualifications that meet specific labour market needs.

Key words: adult education, adult learning, further education college, lifelong learning, centres of Vocational Excellence, General National Vocational Qualifications (GNVQs), National Vocational Qualifications (NVQs), Regulated Qualifications Framework (RQF), competence-based qualifications, part-time student.

УДК 378.143

Кучер С. Л.*

СТРУКТУРА ДИЗАЙН-ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ НЕПЕРЕРВНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті представлено структуру дизайн-підготовки майбутніх учителів технологій, у якій передбачено «вертикальну» і «горизонтальну» неперервність допрофесійного, професійного та післядипломного рівнів підготовки фахівців. В основу розробленої структури покладено освітню програму першого і другого рівнів вищої освіти та логіку наступності у професійній підготовці майбутнього вчителя технологій. Визначено три етапи неперервної дизайн-підготовки майбутніх учителів технологій: адаптивний (I-II курси), базовий (III-IV курси) та просунутий / передовий (магістратура). Зміст кожного етапу пов'язаний із характером дисциплін професійно-педагогічного спрямування певного періоду навчання, а також з особливостями професійного становлення майбутніх учителів технологій у процесі самоосвіти.

Ключові слова: професійна освіта, підготовка вчителя технологій, професійне становлення вчителя, рівні вищої освіти, структура, зміст, дизайн.

Дослідження науковців підтверджують той факт, що в сучасному постіндустріальному інформаційному суспільстві цінними є вже не наявність глибоких знань, а вміння їх знаходити, інтегрувати та застосовувати у практичній діяльності. Тому можна стверджувати, що успіх професійної діяльності вчителя технологій значною мірою залежить не від кількості здобутих знань, а від їх структурованості, системності і актуальності.

Ідея про важливість формування творчого, нестандартно мислячого, людяного фахівця на сучасному етапі все ясніше відзначається в наукових дослідженнях професійної освіти в цілому (В. Арнаутов, І. Зязюн, С. Гончаренко, Т. Десятов, В. Маслов, Н. Ничкало, С. Сисоева та ін.) та технологічної освіти зокрема (Є. Антонович, А. Бровченко, В. Вдовченко, Н. Дерев'янка, Г. Максименко та ін.).

Згідно з дослідженнями вчених і практиків останніх десятиріч проблема освіченості вчителя в галузі дизайну, мистецтва й надалі не втрачатиме актуальності. У зв'язку з цим можна виділити кілька напрямків вітчизняних і зарубіжних досліджень з проблеми неперервної дизайн-освіти: 1) формування цілісного освітнього простору в умовах багаторівневої дизайн-освіти (С. Кожуховська (2011), І. Кирієнко (2011), С. Назарова (2013), А. Орешкіна (2009), М. Щербакова (2014); 2) розвиток художніх і естетичних здібностей студентів (Н. Каліна (2010), Е. Рудзік, А. Соловійова (2008), О. Шкворець (2010); 3) формування проектної культури студентів (В. Фалько (2009) та ін.

Серед розглянутих праць дослідників не достатньо робіт, присвячених питанням неперервної дизайн-підготовки вчителів технологій під час навчання в умовах педагогічного університету.

Метою статті є презентація власного бачення структури і змісту дизайн-підготовки майбутніх учителів технологій у закладах вищої освіти, що спрямована на формування

*© Кучер С. Л.